

„Soča“ izhaja vsak petek in velja pokto prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 1.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in prav tako pri „poslancah“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamesno številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in nunski ulici; v Tratu v tobakarnici: Via della caserma št. 3. in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarjanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Koreniji v Stična - vi hiši št. 10 II nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

P. n. naročnikom!

S koncem t. m. poteče prvo četrtletje; gg. naročnike, ki niso še poslali naročnine, prosimo, da precej spolnijo svojo dolžnost. Oni, ki ne mislijo plačati naročnine, naj „Sočo“ nazaj (retour) pošljejo, da se izognemo nepotrebnih stroškov. Opravištvu „Soče“.

Iz državnega zbora.

Zopet so se postavili levičarji z desnico v hud boj, ki pa kaže pomenljivo zmago desnici drž. zbora. Razpravlja se namreč v zbornici poslancev prenarredba volilne postave. Predlog, za kateri se poganja desnica, obseza bistveno dve točki: naj bi volili odslej tudi tisti, ki plačujejo vsaj 5 gld. davka, in da volilci pemskega velikega posestva volijo v 6 skupinah na mesto v eni, in to fideikomiski posestniki skupaj, vsi drugi pa v 5 okrajih.

S tem, da bi imeli voliti tudi oni, ki plačujejo 5 gold. direktnega davka, se utegne število volilcev pomnožiti za 90.000. Volilna pravica se po tej novi določbi izdatno razširi, in priča ta predlog v obče o liberalnem duhu, ne gledé na to, kateri deželi ali kateremu stanu bo ta nova postava največ koristila.

Brez dvombe kaže ta prememba na napredek ustavnega življenja; levičarji ali prejšnji ustavoverci niso imeli ne časa, ne volje, da bi bili v 20 letih svojega vladanja tako pravico podelili državljanom. Oni so skrbeli samo za take postave, ki so bogatašem, to je njih denarnim prijateljem koristile. Zato niso hoteli nikdar zaresno poprijeti se predlogov, ki bi se bili ozirali tudi na manj premožno ljudstvo, na male posestnike in male obrtnike. Zató jih pa zdaj peče, ko jih je desnica prekosila s pravim liberalnim postopanjem.

Ustavoverci so si, odkar ni bilo Čehov v drž. zboru, volilno pravico takó prestrojili, da so bili vselej zmage gotovi.

Kakor je videti tudi iz sedanje sestave drž. zbora, se po številu poslancev ne razločuje zelo desnica od leve. Kakih 14 poslancev določuje tudi sedaj večino, kedar koli si stojiti stranki kompaktno nasproti. Zarad tega smo Slovenci že sami večkrat dejali, da Taaffeju mnogokrat naši poslanci odločujejo zmago za imenitne predloge, po katerih se izraža vladi zaupnica ali nezaupnica. Levica ali prejšnja ustavoverna stranka je poznala dobro sestavo in normalno moč desnice in leve. Zato si je hotela pridobiti skupino takih poslancev, ki bi ji bili vselej v pomoč. Dokler so tičali Čehi v pasivni politiki, jim prav za prav ni bilo potreba iskati take skupine; ali levičarji niso bili gotovi, da ostanejo Čehi na veke v pasivnem stanju. Zatorej so se tudi v svojem ugodnem položju oborožili za vsak slučaj notranjih sprememb, in da jim ona politična previdnost ne pomaga več, niso krive postave, katere so si bili skovali, ampak njeni voditelji, kateri so jo zlasti od 1873 sami spodkopali.

Tista skupina, katera jim je zagotavljala v vsakem slučaju večino v drž. zboru in ž njo vladno krmilo, obsezala je 23 poslancev velikih pemskih posestnikov. Volilna postava za te poslance je bila takó osnovana, da je en sam glas izročil vselej 23 poslancev eni stranki, in ustavoverci skrbeli so z glasovitim chabrusom zato, da so ti poslanci pripadali levici.

Vsled take volilne postave morala se je goditi vselej eni stranki neznosna krivica. Zato hoče desnica to napako in krivico volilnega reda odstraniti in napraviti 6 skupin iz velikega posestva pemskega. Po tej postavi se ne pripeti več, da bi dobila ena in ista stranka vse zastopnike velikega posestva na Pemskem.

Kakor se vidi, je tudi ta prenarredba samo pravična, in kaže na poštenost desnice, ki se kot večina vendar poteguje za odpravo krivice. Razvidno je,

da je ta prenarredba tudi politično modra, ko skrbi za bodočnost, hujšo dobo, nego je sedanja.

Iz teh prenarredb pa je tudi lahko umeti srd levičarjev, kateri ne bodo nikdar več tako močni, kakor do 1879, tudi ko bi prišli zopet na krmilo. Od začetka so bili kar poparjeni, da je desnica stopila z liberalnimi in popularnimi predlogi na dan. Zvijali so se natihoma, kolikor se je dalo. Molčati pa niso smeli, ker nočejo dasi navideznega liberalizma izgubiti. Ker pa imajo judovske liste za pomagače, iztuhali so kmalu, kakó bi uničili lepe in pravične namere avtonomistične stranke. Zlasti so hoteli desnico prehvapati s predlogi, katerih ni mogoče še sedaj uresniti, in kateri bi jim z druge strani pridobili večo priljubljenost pri kratkovidnih državljanih. Predlagali so levičarji, da bi se volilna pravica podelila tudi takim, ki plačujejo samo 2 gold. davka. S tem so hoteli zopet meščanstvu, katero je bolj na njih strani, pomagati, da bi to levici pomagalo. Tudi niso s svojim predlogom razločevali direktnega davka in dosedaj še ne vrojenih doklad ali poviškov. Takó bi nastali dobički levičarjem in zmešnjava na vse kraje ob vsaki volitvi.

Drug predlog leve stranke nameraval je samo dunajskemu mestu kakih 6 poslancev pridobiti. Ker menijo Herbstovci, da je Dunaj za vselej v njih pesteh, hoteli so takó sebi kakih 6 dunajskih poslancev prikleniti. Za druga mesta še niso zmenili, kakor v obče niso nikdar principijalno postav snovali. Prav judovsko so principe preobračali, danes jih v pomoč klicali, jutri pa zametavali, ravno kakor jim je bilo prav. In še lani je rekel d.r. Herbst, stari lisjak, da „absolutna pravičnost“ je lepa lastnost, ali ž njo ne more levica umoriti sama sebe. Zato pa se je desnica vzdignila proti zvitim nameram levičarjev, in desnico je podpirala tudi vlada. Med govorniki desnice je največ pozornost vzbudil odbijalni in pobijalni odgovor grofa Hohenwarta, ki je Herbstovce oštel in zavrnil, kakor zaslužijo. Pri glasovanju je desnica zmagala v generalni debati in zmaguje pri pojedinih odstavkih volilne prenarredbe tudi v specialni debati. Pomenljivo je to, da je mnogo levičarjev glasovalo po propadlem Herbstvem predlogu za predloge desnice. Torej desnica sme se ponášati z vspehi poslednjih dni.

Govor poslanca g. dr. Vošnjaka.

v državnem zboru dne 2. marca t. l.

(Dalje.)

Na dalje se kaže v tej enuncijaciji županov na onih 97 katehetov in o njih se opaža, da delajo fakcijsko opozicijo, ker zdanjim napravam ljudske šole nasprotujejo, onih 97 katehetov, katere sem v svojem času v interpelaciji omenjal. Kdor pozna duhovščino v Ko.oški, vé, da je morda najmenj voljna, fanatično se potezati za kaj. Dahevsčina v Koroški živi s svojim ljudstvom, pozna njega potrebe in deli z njim veselje in žalost. O njej ne moremo trditi, da se je kedaj močno v politiko vmešavala, še manj pa v opozicijo proti kateremu zakonu in kateri odločbi; naopak, večkrat bila je še premlačna, po mojem mnenju namreč in osobito v narodnem oziru ni storila nič posebnega.

A ravno to toli pretrpežljivo in mirno duhovščino je 12 let obstoječi šolski zakon do tega privedel, da se je vzbudila in naposled vladi in deželnemu šolskemu svetu nazvanila, kaks so prav za prav vspehi te nove uredbe šol. 97 katehetov je 12. marca 1878 naznanilo deželnemu šolskemu svetu svoje prošnje in želje glede verskega nauka v ljudskih šolah. Oni se nanašajo na državni šolski zakon, po katerem mora biti verozakon učni predmet v ljudski šoli in za kateri se mora vpeljati vselej primerna dovoljena šolska knjiga.

Res da je slovenski katekizem vpeljan, a oni trdè, da se otroci v šoli niti toliko slovenski brati ne nauče, da bi umeli ta katekizem. Nemščine pa tudi ne umejo, torej ostane pouk v veroznanstvu brez sadu.

Oni pravijo — hočem nekaj mest z dovoljenjem gospoda predsednika navesti, ker mi je na tem, da trditvo svoje interpelacije kot resnične dokažem — (bere): „da skoro izključljiva raba nemškega učnega jezika v čisto slovenskih šolah s popolnim izključenjem slovensčine kot materinščine naših šolskih otrok in drugega zakonito enakopravnega deželnega jezika, kakor je v naših šolah, nasprotuje vsem pedagogičnim načelom in je ovira izomiki slovenske mladine v učnih predmetih ljudske šole, in ta vendar nikakor ne more biti namen visokega deželnega šolskega sveta“.

Tu mislili so katehetje zelo sangvistično, ker je germanizacija, kakor znano, intencija deželnega šolskega sveta. Ti katehetje pravijo (bere): „da se čutiljo v interesu verskega pouka v svojej vesti dolžne, da proti taki nadvladajoči rabi nemščine v čisto slovenskih šolah in popolni izločitvi slovensčine kot materinščine šolskih otrok iz šole vložo odločno zavarovanje in da so primorani poučevanje v čisto slovenskih šolah“ — v slovenskih krajih bi se pač moralo glasiti, ker slovenskih šol ni — „postaviti na naravno in jedino pravo podlago materinščine učencev, ne da bi s tem se izločilo priučenje nemščine, kajti ljudska šola ne sme postati samo učilnica jezikov, ona mora biti vedno učilnica ljudske omike“. Oni predlagajo, da bi v ljudskih šolah vsaj do petega leta slovensčina ostala učni jezik in da bi se še lo v petem letu vpeljala nemščina kot učni jezik. Jaz menim, da se je tu šlo zelo daleč, da se ljudska šola ne more smatrati učilnico jezikov, da torej mora ostati v ljudski šoli materinščina učni jezik do zadnjih let. Vender se večem z njimi pričati, ker poznajo odnošaje v Koroški in vedoč, kaj ugaja tem odnošajem. Oni stavijo prošnjo (bere): „Deželni šolski svet naj učiteljem naroči, da pri poučevanju rabijo slovensčino kot učni jezik in jo rabijo do vstevši petega leta in učence v njej vadijo do spretnosti pismenega izraževanja mislij in še le v najvišjih treh letih nemščino kot učni predmet vporablja“.

Deželni šolski svet koroški ni, kakor umevno, se oziral na to peticijo v letu 1878; izdal je marveč določbo, naj vse ostane pri starem in pri tej priliki omenil je deželni šolski svet skoro isto, kar so omenili župani v svojej enuncijaciji, tako, da se mi v resnici čudno zdi strinjanje obeh pismenih izjav, in vir tej enuncijaciji se mora skoro gotovo kje drugje iskati, nego v prostem zborovanju županov. Deželni šolski svet je namreč opazil v svojej določbi nasproti vlogi katehetov (bere): „da klasifikacija v peticiji izraženih bojaznij ni potrdila, ker je v vseh teh šolah 98.6 odstotkov zahtevam tudi v veroznanstvu zadovoljilo in samo 1.4 odstotkov ne“. Gospoda moj! Kdor vé, kaj pomenijo take klasifikacije v ljudskih šolah, ne bode tej opazki prideval nikake pomembe. Sicer pa so ti katehetje v vlogi na ordinarijat, o kateri vlogi bodem še govoril, sami izjavili, od kod to izvira.

Če bi namreč katehetje ostro postopali, kakor jim predpisuje zakon, če bi zahteve, katere bi se morale staviti, tudi stavili, da bi potem zelo malo otrok moglo prestopiti v višje razrede, potem bi klasifikacija v veroznanstvu skoro vse otroke ovirala prestopiti v višje razrede. Kateri katehet pa bi se hotel takemu sovraštvu v občini izpostavljati? Tega ne bode nihče storil in zato so zahteve kolikor možno pomanjšali in na podlagi teh klasificirali. To se godi in se je vedno v ljudski šoli godilo, ker nimajo spričala ljudske šole dalje nobenega pomena za življenje. Klasificiranje ljudske šole niti nima vrednosti, da bi iz nje prestopiti se moglo v srednje šole, narediti se mora izkušnja, predno se more vstopiti v srednje šole. Zato ne bode nobeden katehetom za zlo jemal, če se takej animoziteti od strani občine izpostaviti nečejo.

Na ta deželnega šolskega sveta odgovor, kateri je došel knezoškofskemu ordinarijatu, je knezoškofski ordinarijat v Celovcu se čutil primoranega, da je poslal rekurz na ministersvo. Takrat bil je pokojni Wiery nadškof koroški. Bil je Nемеc, pričel si je stoprv v moški starosti slovensčino, uvidevši, da mora znati jezik, če kot škof dežele službuje, tem bolj, če

hoče biti škof v škofiji, v kateri je skoro tretjina prebivalstva slovenščino kot občevalni jezik naznanila. Pri zadnji ljudski štetvi je namreč v Koroški od skupnega prebivalstva 102.252 oseb slovenščino, 241.585 oseb nemščino kot občevalni jezik naznanilo. (Dalje.)

Podvizite se!

Naši državni poslanci so zlasti letos na široko in na drobno pojasnili v državnem zboru žalostne razmere po vsem Slovenskem gledé na izvrševanje enakopravnosti v uradih in šolah. Doslej se je vlada obotavljala da bi tudi za Slovence ukrenila kaj izdatnega in stalnega. Naši poslanci so solidarno postopali z vso desnico v vsakem imenitem in tudi manjšem prafnanji; vladi so pomagali brez izjeme na vse strani. To dosledno obnašanje in postopanje slovenskih zastopnikov pripoznavajo tudi Čehi, Poljaki, konservativni Nemci in vlada. Oni in ta so javno obečali, potegniti se tudi za Slovence. In ravno zdaj se pogajajo, kakó bi se v slovenskih deželah primeru izvedla enakopravnost gledé na sedanjo toraj začetno dobo. Eni naši poslanci snujejo načrte za izvrševanje enakopravnosti v uradih, drugi pa v šolah. Silno važno je, da njih prizadeve pripoznavamo in podpiramo sami. Dasi svet že naše zares akromne ali pohlevne zahteve pozna po penavljanih prošnjah in resolucijah, naj vendar še enkrat izve, da se še vjemamo s starimi nazori in zahtevami. Zato nemudoma pošiljamo prošnje na državni zbor, v katerem letoji večina na naši strani. Vse občine naj odpošljejo na državni zbor take prošnje, kakoršna je ta, katero danes od mnogih občin podpisano, priobčujemo, in kakoršno ravno zdaj podpisujejo tudi občine na Kanaškem. Podvizimo se, da ves slovenski svet tudi formalno podpre naše vrle zastopnike.

Prošnja, katero je najprej podpisala in skupna odposlala Šempaska občina, glasi se:

„Visoki državni zbor!

Vsa politična društva na Goriškem, veliko občin in celo deželni zbor je pošiljal peticije do visoke vlade, da bi hotela izpeljati djanstveno člano 19. temeljnih postav o pravicah državljanov vsem narodom zagotovljeno enakopravnost jezika in pa vpeljati v srednje šole in v izobrališča za učitelje in učiteljice, slovenski kot učni jezik, ker le tako je mogoče, da bi dečki, kateri prestopajo iz slovenske ljudske šole v srednje šole tudi v vseh naukih in znanostih napredovali, kar je sedaj nemogoče, ker v teh šolah je še dandanes le nemški kot učni jezik.

Ker se pa do sedaj visoka vlada ni hotela ozirati na te pravične in opravičene želje, obračajo se podpisane občine zaupno do visokega državnega zbora s prošnjo, da bi izvolil visoki vladi naročiti, da ima:

1. Vpeljati v vse c. kr. urade na Goriškem Slovenskem slovenski kot obravnalni jezik, in da se imajo vse naredbe, odločbe, razsodbe in vsi uradni dopisi slovenskim strankam i slovenskim občinam izdajati, pošiljati in vročevati le v slovenskem jeziku;

2. Vpeljati v srednje šole v Gorici in v izobrališča za slovenske učitelje in učiteljice, slovenski kot učni jezik“.

Občine: Šempas — Černiče — Lokavec — Gobjače — Vrtovin — Kamnje — Skrilje — Sv. Križ — Ajdovščina — Gabrija — Šmarje — Rifenberg — Škrbina — Štanjel — Dornberg — Solkan — Gragar — Čepovan — Tribuša — Trnovo — Števerjan — Vrtojba.

Dopisi.

Šempas, dne 15. marca. (Veseliča Bralnega društva, cesta iz Trnovskega gozda). Čudno se mi zdi, da ni še nikdor poročal o poslednji veselici našega „Bralnega društva“, katero je bilo obiskovalcem z njo jako pogodilo.

Točno ob 6. uri zvečer 19. pr. m. se vzdigne zagrinjalo odra, na katerem je stalo 18 pevcev, pod vodstvom tukajšnjega g. učitelja Antona Kosovelja, in zapojejo Hajdrihov zbor, „Mladini“, kateri se je tako precizno izvel, da se je moral ponoviti enako pesni „Na straži“ in „Jadransko morje“. Deklamacija „Po boju“, katero je deklamoval že znani naš deklamovalec Jernej Batič je kaj lep vtis na poslušalce naredila, ker predstavlja nam naše brate na Jugu, kako so se borili za svobodo. Naj bolj pogodu je pa bil — dvogovor „Krojač in čevljar“, katerega sta nam predstavljala prav izvrstno in mnogo smeha z njim zbudila živinozdravnika g. Andrej Batič in pa prej imenovani deklamovalec. Igro „Kje je meja?“ so nam samo domače mlade moči predočile tako, kakor se ni pričakovalo v naši vasi. Igro so izvrševali naši zares vrli „diletantje“ in sicer: Marija Rijavic, Franca Ušaj, Janko Batič, Jožef Batič in France Pršič, naš cerkovnik. Med posamnimi točkami nas je kratkočasil češki popotni kvintet. Veseli me res, da je tudi pri nas jela zarja vstajati, kakor se je izrazil eden obiskovalcev pri predzadnji veselici, (dne 15. maja 1881) pri kateri so tudi jedino domače moči sodelovale. Omenim naj še, da pri poslednji veselici je bilo

5 pevcev od nekdanje černiske čitalnice. — Tukajšnje verlo starešinstvo, vucto za občni blagor svojih občanov, je sklenilo v svoji redni seji dne 8. febr. in ob ednem županu naložilo, da naj se pri c. k. gozdnom vodstvu v Gorici poteza, da bi bila tudi cesta iz Krnice v Trnovskem gozdu, katera pelje skozi vas Vitovlje do državne ceste pri Šempasu, med oui vrščena, ki peljete čez Trnovo v Gorico in po Dolu in Lokavcu pri Ajdovščini, in v gozdno oskrbnitvo vzeta. Bomo videli, kaj porečejo oni gospodje.

Občan.

Iz Livka 20. marca. Vsled zadnje obljube hčem danes poročati italijanski finauci in o Italijanih. Najniza postaja ital. finauce je v vasi Zaplešičah, eno uro od nas oddaljeni, od katere prav pogostoma ogledujejo mejo. Prigode se z njimi mnogokrat prav nesramni čini, s katerimi si svoje ime in svojo službo omadeževajo. Tu nekoliko vzgledov.

Nedavno šel je naš domačin brez tobaka v Benetijo. Na poti srečata ga dva italijanska finauca, katera ga prašata, ima-li tobak pri sebi.

Ko jim ta odgovori, da nima, pričneta ga pregledovati, in pri tem se posluži italijanski finauc nesramne zvijače, da je sam v roki imel naš tobak in tega našemu kmetu zvijačno iz žepa vzel. Naš sirovak se je rotil, da tobak ni njegov, a brez vspeha; kajti finauci so ga peljali v zapor, kjer je bil 14 dni zaprt, in gotovo bi bil moral še več časa nedolžno trpeti, ko bi se ne bila naša oblast potegnila za nj. Pred nekoliko dnevi so bili pa zasačeni od njih neki benetjanski Slovenci s soljo. Ker se jim niso hoteli podati, temu se pred njimi bežali, pričeli so na nje streljati; a sreča je bila, da niso nobenega zadeli. Ravno tako so streljali za našimi ljudmi iz te občine. Večkrat tudi prestopijo našo mejo čezpostavno. No, več takih dogodkov se pripeti. Gorje človeku, ako ga dobijo s smodko ali pa s soljo, če tudi le par mrvic; v kazen mora plačati 70 frankov t. j. 28 gold. Dogodki ti so tukaj v govoricu. — Zdaj, ko se bližajo prijetni dnevi, imeli bomo vedno več italijanske gospode, ki dohaja hladit se „nelle montagne“.

Čudno je to, da vsak teh gospodov ima same milijone frankov, in vse mora občudovati njihovo „splendidnost“, a doma pa je dober kus polente pritakuen (ali, če tudi samo diši) k slaniku. Ko bi imeli nekoliko lepšo cesto, gotovo bi imeli več obiskovalcev. V srce se smili človeku, ko vidi po strmi, ozki in nevarni poti človeka, ki nosi težko breme, kar drugod konj ali vol opravi. Ko bi cesto imeli, gotovo bi bilo tudi za domača opravila bolje, ker, kar mora sedaj hrbet nositi, bi vendar potem konji ali voli vozili, katere bi si nakupili. Res, samo livške trdne postave mora človek biti, ako hoče vse to pretrpeti. Pa pogled fanta, ko vrže 100 kilogr. težko breme na tla, pa še veselo zavriska! — Slavní cestni odbor bi morda lahko k temu kaj pripomogel! Saj imajo že povsod lepe poti, samo mi smo pozabljeni. — Čujte! zdaj se spravlja nekaj denarja za orglje, katere so prav potrebne naši cerkvi, in pri tem skazali so se naši možje, žene, fanti in dekleta res prav rododarni; če pojde tako, v dveh letih bomo že slišali prijetni glas orgelj. Le tako, bo že! saj le korajža velja! Ijadi tega pa se moramo zahvaliti nekemu gospodu, kateri samo zaradi tega veliko koristi cerkvi in občini.

Iz Komna, 21. marca. (Semenj. Surovost finančnih stražnikov). Sejem ali semenj sv. Jožefa v Komnu ni bil navadno obiskovan. Blaga je bilo sicer mnogo, a kupcev prav malo. Govedine so malo prodali; praščarji tudi niso imeli posebne sreče, in da so si kosilo prislužili, zahvaliti se imajo edino svojej spretni govornosti. — Celi dan ni bilo opaziti kake živahnosti; to so pač vidni nasledki lanske slabe letine.

Često smo brali v „Soči“ o neredih i čudnem obnašanji finančnih stražnikov; žal, da moram i jaz danes poročati dogodjaj, ki žali pošteno misleče ljudstvo, draži njigove čute. Po okoljščinah ter opravih se vrača ljudstvo s sejmov o vseh časih domov; isto tako zakasnili so se sejmnega dne štirje gospodje, rifenberski posestniki, v Komnu do devete ure zvečer. Odlazivši iz Komna ter dosepevši v temni noči komaj v „Podbrdo“, prihrujejo tri osebe izza drevja k vozu, jeden prime konja za uzdo, druga dva obkolita voz ter v roparskem tonu in „dajčferderbščini“ kriče „holt! holt!“

Omenjeni štirje gospodje, katere vštevamo med najinteligentnejše rifenberske poštevake in so ob enem tudi rifenbers. starašine, spreleti bojazen, ter v strašnem položaji, misleč si, da so v istini tolovaji, hočejo se braniti, a se vendar niso, saj niso imeli tudi s čim, le vprašali so jednoglasno, kaj je? Kdo je? Izvedeli so pa še le potem, da je finančna straža, ko je jeden omenjenih surovežev sunil s puškinim kapitom v prsa g. F. ter mu raztrgal oprsnik. — Dolžnost finančnih stražnikov v temi bila je javiti se korakoma dalje pomikajočemu se vozu, namreč: „Finačna straža, v imenu zakona stoj!“ a tega niso storili, nego nepadli voz ter surovo ravnali z mirnimi poštenimi ljudmi; Vprašam: Kdo more v temni noči razločiti

obleko, človeka in stan, in pa posebno, če se komaj od svitile luči pride na prosto?

Sreča surovežem, da niso gospodje Rifenberžani imeli pri sebi orožja. Vsak bi se v tacem položaji branil do skrajne meje, vpotrebil v sili vsako pomoč. — In čujte, ti stražarji so se še po tem djanji med seboj grozili s „Schädel zerschlagen“ itd. Tako ravnanje od take strani se samo obsoja. —

Po spoznanji vrnili so se vsi v Komen, ter pri c. k. žandarmerijski postaji zri ste si stranki iz obličja v obličje. Ljudstvo, ki se je bilo takoj zbralo ter čudom čudilo, obso dilo je surovo ravnanje.

Radovedni smo, kako pravda izteče. (Dopis, smo morali okrajšati zaradi drž. pravnika. Ur.)

Š.

Politični pregled.

Cesar in cesarica pojmeta menda vendar v Italijo, kakor pravijo, v Turin, kamor jima pride naproti ital. kralj s kraljico. Na tej poti se cesar pomudi nekoliko časa v Miramare.

Zelo pomenljivo je, da je trž. namestnik bar. Depretis pismeno odpovedal se drž. poslanstvu, s katerim je zastopal mnogo let pemsko veliko posestvo. Z odpovedjo je pokazal, da nima sam več upanja, da bi kmalu prišel zopet na ministerski stol in z njim zopet na vrh njegova t. j. stranka levičarjev. Za Slovence bi bil še bolje storil, ko bi se bil namestniški časti odpovedal. Ali ta mu je dražja, nego ono poslanstvo. Levica je pa vendar nekaj, če ne mnogo izgubila, ker ji je Depretis v sili vselej pomagal tudi s svojim glasom.

Pomenljivo in za levico velik udarec je tudi to, da se je poslanstvu odpovedal tudi bar. Walterskirchen, ki je doslej s prepričanjem z levico hodil. Ko je videl, da se levica samo blamuje z lažmi, in da glasuje celó proti volilni prenarredbi — zapustil jo je. Iz levičarskega kluba so izstopili tudi Wurmbraund, Posch, Steidel, Zschok in Löblich.

Ko so glasovali za volilno prenarredbo po predlogu večine, glasovalo je z levico samo še 118 poslancev. Enako skoro se je godilo pri drugih glasovanjih.

Hohenwartov govor je levičarje in njene zunanje pomagače zelo poparil. Hohenwart levici ni še nikdar takó in toliko gorkih štel in naštel; zmernemu državniku zdela se je nezmernost levice tudi že prevelika.

Iz Dalmacije in Hercegovine ni ta teden posebnega poročati. Upati je, da se vstaja kmalu zatre.

En poslanec v drž. zboru je rekel, da Avstrija ima po svoji starodavni navadi poklic zahodno Evropo varovati proti slavizmu! Torej ne sme nič slovanskega biti v Avstriji! Tako bi radi imeli, pa ne gre.

Na Ogrskem Nemci sami protestujejo proti agitaciji pruskega schulvereina. Oni trde, da se znajo sami varovati! Kakó pa v Cisaljaniji.

Srbskemu kralju dohajajo od vseh krajev novega kraljestva v deputacijah poklanjati se, in misliti je, da je v obče ves narod zadovoljen z novim naslovom vladarja in dežele. Ali kralj in sedanja vlada, zlasti poslednja, imata hudih nasprotnikov v skupščini, in zadnje dni je zapustilo z majhnim zunanjim povodom 51 takih radikalcev skupščino. Ta se je morala zato razpustiti, in bodo nove dopolnilne volitve. Skupščina se zbere zopet 2. jun. po našem kal.

Prejšnji min. Ristič je Slovan z dušo in telom; njegova politika je v prvi vrsti srbska. Ali iz njegovih izjav je videti, da je prenapet in tudi nepreviden, če pregleda sedanje položje evropskih velevlastij. On nasprotuje tudi Avstriji, katera je pa sama zakrivila, da v obče balkanski Slovani njej ne zaupajo, kakor bi bilo v njenem interesu.

Te dni se je obhajala obletnica po carji Aleksandru II. Obhajali so jo tudi Srbi, v hvaležni spomin, da se je on za njih svobodo potegoval in poslednjič tudi vojskoval.

O carji Aleksandru III pripovedujejo, da je pripričan, da nihilisti njemu ne žugajo več. Mnogo kaže na to, da se bo dal car vendar še letos kronati v Moskvi, morda meseca avgusta,

Utrjevanje nemških mest na ruski meji ne kaže na pravo zaupanje Nemčije in Rusije. Nemčija si pridobiva vedno večji vpliv na vshodu. Rada se meša v spletke vzhodnih dežel; zlasti pa se dobrika od drugod zapuščenemu Turku. Ker je to približevanje v nasprotju z obnašanjem Bismarka ob rusko-turški vojski, hočejo, morda prav modro, sklepati, da hoče Nemčija tudi v Turčiji nasprotnico Rusije vzbuditi — za silo. Rumunija je itak na nemški strani, in politiki vedó, kaka zapreka je Rumunija Rusiji — ob vojski.

Naš cesar in car Aleksander sta pozdravila ob rojstnem njegovem dnevu 85letnega ces. Viljema kot zaveznika in prijatelja Avstrije in Rusije.

Domače stvari.

Slov. čitalnica v Gorici priredi besedo dne 26. marca t. l. točno ob 8. uri zvečer v dvorani društva „Concordia“. — Spored: 1. „Rado ide“, poje moški zbor. — 2. Vilhar. „Ludmila“ — deklamuje gospa Pirjevčeva. — 3. Dr. B. Ipavec. „Pod lipo“, četverošpev. 4. Foerster. „Po jezeru“, uglasbljena za klavir — igra gospa Podgornik-Tolomei. — 5. Nedved. „Pozdrav“, poje moški zbor. — 6. Suppé. „Ne zabi me“ — poje gspca. M. Pagliaruzzi-jeva. — 7. Kocijančič. „Slovo“, poje moški zbor. — 8. Igra: Dva gospoda in en sluga*.

Slovensko bralno in podporno društvo bo imelo svoje drugo predavanje soboto 25. namesto — kakor naznanjeno v prvi okrožnici — 26. t. m., ker ima ta večer slov. čitalnica svojo besedo.

Novadenje se vrši te dni v Gorici. Kakor druga leta, si dajeje fantje „korajžo“ z vinom in petjem, ko marširajo po mestnih ulicah. To petje pa ni, da bi človeka zameknilo. Še ene slovenske narodne „viže“ ne slišiš. To kričanje in tuljenje je krokarskemu petju podobno. Vendar obnašanje gorskih fantov je spodobniše nego onih iz „dezele.“ Pevovodje, imate pač še mnogo dela, da grla slovenskim fantom ugledite; le vzbudite in pomnožite se.

Vreme se je po vročih dnevih ohladilo; dežja imamo vsak dan obilo, in po gornjih krajih zlasti ob Soči, kjer že tudi zeleni, se bojé snega in zmrzavi.

Zanimiva razsodba za Gorico. Goriški municipij je doslej nakladal dolžnost hišnim posestnikom, da so pred svojimi hišami, ki gledajo na ulice, naredili in popravljali tlak ali pešpoti, ki so v Gorici iz širokih skal sestavljene. To je bila doslej stara navada v Gorici, in te navade se je držal tudi dež. odbor, kakor da bi bila postava. En hišni posestnik je pa, ko je bil kaznovan od mestne občine in od dež. odbora, vložil pritožbo na najvišji upravni dvor. Ta je razsodil, da za Gorico nikakor ni najti postave, ki bi hišne posestnike silila, da naj pešpoti ob svojih hišah sami oskrbljujejo in popravljajo. Tudi dosedanja navada ni zabeležena kot postava; torej mora mesto samo oskrbljevati tlak ob hišah. Vsed te nove dolžnosti pa nameravajo mestni očetje menda novih doklad naložiti, in potem hišni posestniki zopet ne bodo nič na boljšem. Mnogokdo pride morda še z dežja pod kap.

Z Goriškega imajo zadnje „Novice“ dopis, ki je takó rekoč zrcalo sedanjim našim razmeram in našemu gibanju ali, bolje, negibanju na Goriškem. Hvala dopisniku za karakteristično slikanje!

Katoliško-politiška čitalnica v Čepovanu je poslala po drž. poslancu dr. Tonkliji peticijo do državnega zbora za vpeljavo slovenskega kot obravnave jezika v vse urade, i kot učnega v vse srednje šole na Goriškem.

Peticijo je sprejelo i podpisalo tudi čepovansko županstvo ter jo poslalo tudi sosednim županstvom v podpis.

G. Franjo Černe, učitelj na Barki, o katerem je dopis v „Soči“ govoril, da prejmlje pomoč za podučevanje v nemščini, nam piše, da on nemščine ne podučuje in da ni torej tudi krajcarja prejel za poduk v nemščini. — Mi bi bili radi, da bi vsi učitelji na Primorskem mogli takó o sebi govoriti, kedar bi jih kdo napadel.

G. okr. komisar pl. Fabris, doslej dodeljen glavarstvu v Pazinu, pride na Volovsko na mesto okr. komisarja g. Iva Karabaiča, kateri je odšel že drugič na službovanje c. k. avstr. poslanstvu za Črnogoro v Cetinje.

Prošnje do državnega zbora za vpeljane slovenskega jezika v uradnije in za premeščenje ali napravo posebne više sodnije v Ljubljani za slovenske dežele se v mnogem številu pošiljajo s Kranjskega in Štajerskega drž. slovenskim poslancem. Na Primorskem v tej zadevi vse molči; težavno je povedati, koliko politične modrosti tiči v obnašanju primorskih Slovencev.

„Triester Zeitung“ ima iz Gorice dopis, v katerem nekdo trdi, da so goriški Lahi vznemirjeni vsled znane resolucije gledé slovenskih paralelk na tukajšnji gimnaziji. — Tetka piše, kar želi. Rada bi bila, da bi si Slovenec in Lah eden drugemu narodnih srednjih šol ne privoščila, in da bi potem vse pri starem ostalo. Naši laški sodeželani nam ne morejo že zaradi lastnega dobička slovenskih paralelk zavidati; kajti ako se nam paralelke dovolijo, morajo dosledno tudi Lahi svoje vdobiti.

Čudno je le to, da se laška stranka ne gane in pri tej ugodni priliki svojih pravic ne zahteva.

Ali morda pričakujejo Lahi v tej zadevi vse od naporov slovenskih poslancev? X.

Dostavek uredništva. Lahi vidijo, da se njim ne godi tolika krivica, kakor Slovincem. Saj uradi na Primorskem poslušajo skoro izključno samo italijanski, in kakor je že znano, celó goriški dež. odbor uraduje in občuje po največ italijanski. Lahi se torej ne bojé, da bi se iznarodili, kakor se naše ljudstvo od leta do leta potaplja v ital. živelj.

Resnica je pa tudi, da bi si Lahi rajši na svoje stroške napravili srednje šole — brez drž. pomoči in podpore; rajši, kot da bi z njimi tudi Slovenci po enaki meri razvijali se v paralelkah s slov. in ital. učnim jezikom. To stališče smo videli opisano v trž. laških listih.

Za „Narodni dom“ nabirajo se prav marljivo po vseh krajih naše slovenske domovine prostovoljni darovi. Tudi mi priporočamo svojim čitateljem, da o sobno in s svojim vplivom pri sosedih in znancih pospešujejo izvršitev tega velicega narodnega podjetja. Čehi so si s prostovoljnimi darovi postavili gledališče, ki je stalo poldrugi milijon goldinarjev, in ko je to pogorelo, zložili so v enem mesecu drug milijon; in mi Slovenci bi ne bili v stanu jednako in v jednaki namen nabrati 100.000 glđ.? — V resnici ne zaslužili bi prištevanja biti naprednim narodom, ko bi sedaj ne pokazali svoje požrtvovalnosti!

Veliko ljudsko veselico priredila bodo ljubljanska narodna društva binkoštno nedeljo. Cisti dohodek te veselice, za katero se delajo že velikanske priprave, namenjen je „Narodnemu domu“. Ker je binkoštni ponedeljek odprta in razsvitljena svetoznana postojnska jama, prilika je vsacemu, kdor je še ni videl, obiskati jo, dan prej pa se udeležiti ljudske veselice, katera, po pripravah soditi, bode takošna, kakorsne še ni videla naša prvostolnica, bela Ljubljana.

V Ljubljani bodo imeli 11., 13 in 14. aprila mestne volitve. „Fakcijska opozicija“ bi tudi v Ljubljani po stari navadi še nadalje rada gospodovala. Ali narodni velilni odbor, kateremu je za delovanje čas ugoden, tudi ne bo držal križem rok, da bi dr. Schrey brez truda dosegel, kar želi.

„Belgrader Correspondenz“ je začela izhajati, kakor naslov kaže, v nemškem jeziku, in sicer z veljavo rokopisno Lastnik, izdajatelj in odgovorni urednik je spretni in vrlji J. M. Bogovič, ki je tudi Sočinem bralcem znan. Iz te korespondence utegnejo posneti zunanji listi vse, kar se zgodi v Srbiji znamenitega.

Ideja za enako „korespondenco“ zori tudi drugod; utegne dozoreti tudi za Slovence, če bodo stvari ugodne.

BRISKA BUDNICA.

Edinost bod' med Brici trdna vez;

Za to postavljajmo „Slovenski jez“!

Naj pesen naša zdaj povdarja,

Da v Brdih je „Slovenski jez“,

Ki brani véro, dom, cesarja:

Sovražna moč ne smé tod črez!

Kar sveti Mohor, pa Ciril, Metod

Učili so, veruje ves naš rod. —

(Naj pesen naša itd.)

V širokem krogu naših krasnih Brd

Slovensk jezik né sme bit' zatrt!

(Naj pesen naša itd.)

Živí naj Avstrija in njeni car!

Ki je pravičen narodom vladar.

Naj pesen naša zdaj povdarja,

Da v Brdih je „Slovenski jez“,

Ki brani véro, dom, cesarja:

Sovražna moč ne smé tod črez!*)

Jakoslav.

Kmetijstvu veikoristni predlogi visoke vlade.

Vis. državni zbor bo kmalo razpravljati imel o predlogu g. ministra za trgovstvo, ki namerava ustanoviti poštno hranilnico.

Po tem érteži hoče vlada povzročiti, da bi zamogel vsak svoje prihranjene denarje pri poštnem uradu obrestinosno vložiti. Ne bilo bi mu treba hoditi v sedanje hranilnice ali posojilnice.

*) Naj bi „Budnico“ kdo kmalu še uglasbil in sicer ognjevitó, primerno vsebini. Ur.

Sedaj štejeemo blizu 4000 poštnih uradov; sčasoma bode pri vseh skrbnjeno, da se bodo denarji prejimali in izplačevali ravno tako, kakor pri sedanjih hranilnicah. O svojem času podamo častitim čitateljem boljše na drobno posamezne točke nameravane postave o poštnih hranilnicah. Danes omenim le nekoliko to velevažno reč, da ljudje zazvedó, kaj se pripravlja. Angleži so poštno hranilnico začeli snovati l. 1861. Uže v dveh letih je 320.000 strank ali vložiteljev bilo, ki so vložili 40 milijonov goldinarjev. Lani znašale so vse vloge 340 milijonov goldinarjev, a vložiteljev našli so več kakor 2 milijona. Toliko srečni vspehi napotili so zaporedom ljudi in vlade, da so poštno hranilnico vpeljali na Francoskem, v Belgiji, Hollandskem in Italijanskem.

Nekateri se bojijo pomnoženega števila poštnih uradnikov. To je prazen strah, le na Dunaji bo treba več uradnikov, drugod delajo sedanji vse delo, kor je na mnogo poštno razdeljeno. Zopet drugi se bojijo za sedanje hranilnice in posojilnice. Pravijo, da bodo mnogi iz njih denarje svoje vzeli in jih poštnim hranilnicam izročili. Tega se ni bati, kajti poštno hranilnice bodo veliko manje obresti le 30/0 dajale. Skušnje na Angleškem kažejo tudi, da stare hranilnice in posojilnice zavoljo poštnih hranilnic ne pridejo v nobeno zadrege ali škodo. Vlagatelji pri poštnih hranilnicah so zelo drugi ljudje od onih, ki svoje denarje nosijo v stare hranilnice in posojilnice. Ti so večidel premožniki, oni pa boljše siromašni ljudje, ki ne utegnejo vsak čas v hranilnico tehati, pa tudi večjih zneskov ne zmorejo in pogosto dalje po svetu potujejo. Tem je toraj prilčno, da zamorejo pri vsakej pošti prihranjene denarje vložiti ali vzdigniti. Sedaj je od 22,493 srenj 22,169, ki nimajo nobene hranilnice. Z uvedanjem poštnih hranilnic bi se število vseh takšnih denarstvenih zavodov pomnožilo do 4317. Tako bi mnogokdo priložnost dobil, da pridobljenih denarjev ne zapravi, ampak obrestinosno v hranilnici založi. Iz te jih ne vzame lahko brez skrajne sile in to je vzrok, da se ljudje vadijo varčni biti, štediti, redno in trezno živeti, ne pa lehkomišelnó vse precej zapraviti. Drugo postavo bo predložil kmetijski minister, katera ima glavni namen, da se kmetijo ne bodo tako zelo razkosovale, in da se najstareji sin postavno določuje za naslednika kmetije.

To so vesela znamenja in zatrdno upamo, da se bo vendarle še kmetijskemu stanu pomagalo.

Velike potrebe pa bi bilo še tretje vprašanje in to je olajšanje kmetijskih posestnikov od ogromnih stroškov, katere plačujejo bolnišnicam za bolno siromašne občinarje. To vprašanje bo še silno postalo, ker pomisliti moramo, da postava svobodno ženitvo bo še mnogo več revežev občinam provzročila.

Na Nemškem uže resne postave državna vlada pripravlja za osigurenje delalcev. Laška vlada namerava tudi nekako tako medsebojno podporno blagajnico za delalce toliko kmetijske kolikor obrtnijske ustanoviti, in v to bodo imeli pristopiti vsi delalci, ki bodo primerno sicer nizka vplačila vsak mesec vplačevali. Ob enem bodo morali vsi javni denarni zavodi po 3 desetinke od čistega svojega dobička v to od države ustanovljeno blagajnico donášati, kakor bo tudi 2 desetinki čistega dohodka od državnih poštnih hranilnic država tej blagajnici v korist odločevala.

Kaj enakega bi moralo ustanoviti se tudi pri nas, ker tudi delalci, posebno bolje plačani, bi morali tudi kaj donášati za svoje oskrbljenje, ko zbolijo ali opešajo, da ne morejo služiti si kruha. Dokler so zdravi in mladí, zapustijo celó domovino in iščejo si obilnega zaslužka v Trstu in v drugih krajih. Takrat pa živijo veseli, popivajo in se trudijo, da poženo do zadnjega groša, kar so zaslužili. Ali bi ne bilo ne le pravično, ampak tudi modro, da bi se postavno ti ljudje silili k vplačevanju male tednje n. pr. 10 kr. na teden? Gotovo bi gospodarji radi odtegnili take male vsote in oddajali jih dotičnemu županstvu, ako bi delalci ne bili toliko pošteni, da bi vplačevali ta njim v korist namenjena vplačila.

Deset soldov bi gotovo lahko še tako malo plačan delalec odrajtoval, in vendarle bi v letu več sto forintov v to sverho občina dobivala in iz teh dohodkov bi se izplačevali bolnišnični stroški, ki so uže skoro neznosni, posebno za nekatere revne občine, iz katerih pa tudi največ ljudi odhaja v tuje kraje služiti si kruha. Bojim se, da bi mi kdo očital le enostransko skrb za kmetijske posestnike in ne za uboge delalce. Pa takim dajem v premišljevanje le edino to. Kaj niso dandanes delalci pogostoma prav dobro plačani, da zaslužijo na dan po 1—2 gold.? Koliko pa pač ni kmetov, ki celo zimo stradajo in skoro celo leto pomeňkavje trpijo! Vsi moramo pomagati si eden drugemu, ako hočemo da posamezni ne propadejo, in kdo bi pač trčiti hotel, da mali kmet ni silno hudo preobložen z vsakovrstnimi vplačili in davki.

Pred 50 leti ni bilo take vredne potrebe, ker delalci so takrat le malo stali, in vladal je le bolj patrijarhalni stan, to je kmet je sicer imel preživiti razne delalce, pa v denarji je imel le malo plačevati. Dandanes je dragače, in vse sili vanj, da mora v denarjih plačevati, vzeti pa pogostoma nima ničesar. Razmere nujno zahtevajo polajšanja malemu kmetu — posestniku, in vlada naj le pričeto delo trajno nadaljuje in izvriši.

V „Gsp. l.“ Povše,

Oglas.

Naznanja se, da zapravljivec Franc Svetičič iz Šebrelja št. 75 je pod skrbstvo dejn, ter da mu je Janez Hvala kot skrbnik odločen. Cirkuo, 17. marca 1882.

Bergerjevo medicinsko MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE).

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vsch evropskih državah s sijajnim vspohom proti vsakovrstni nečistosti na polti, sosebno proti kroničnim in luskastim lišajem, brastam, nalezljivim hrastam, proti rudečemu nosu, ozebljimi, potenju nog, prhljaju na glavi in bradi. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. V dolgih in hudih poltnih boleznih rabi se z vspohom na mestu mila iz smole Bergerjevo med smolnato-žvepleno milo; kdor bi hotel imeti rajši to, naj zahteva edino Bergerjevo smolnato žvepleno milo, ker zunanja ponarejanja so brezvspešni izdelki. — Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistostij na polti, zoper hsasto na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetiko milo za vmiivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjevo glicerina milo iz smole, ki ima 35% glicerine in je fino parfumano. **Cena za komad vsake vrste 35 kr. s brosurco vred.** Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Hell v Opavui Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji. F. Cristofoletti (Zanetti) in A. Franzoni.

VELIKA GOSTILNICA

pri

„OGRSKI KRONI“

v Gorici (via Giardino)

v najlepši in obljudjeni ulici, blizo glavnega poštnega in brzojavnega urada, blizo gledišča in mestnega vrta ima popolnoma novo fino upravo, izvrstno kuhinjo in pijače po nizki ceni.

Za točno in odlično postrežbo skrbi za obilno obiskovanje proseč

Z vsmim spoštovanjem udani

FRANC KRAMERSCHITZ
veliki gostilničar.

Pattison-ova vata za protin

najboljši lek zoper

protin in revmatizem

vsakotese vrste, kakor: bolečine v obrazu, prsih, vratu in zobeh, protin v glavi rokah in nogah, trganje po udih, bolest v hrbtu in ledjih.

V zavitkih po 70 kr., polovica 40 kr. G. Cristofoletti, lekarnica pri črnem medvedu v Gorici na Travniku pri Skofiji

M. Poberaj,

krojač za moško obleko, na Travniku št. 12 v Gorici, se prelepo zahvaljuje

SLOVENCEM

za dosedanje zaupanje, in se jim enako toplo priporoča s točno in pošteno postrežbo obile svoje zaloge tudi zanaprej.

Le enkrat

se ponuja tako dobra prilika, da se more izvrstna ura za polovico cene kapiti.

Velika

Razprodaja.

Po vsej Evropi nastale politične razmere se tudi Švice niso ognole i zato se je mnogo delalcev izselilo, valed česar se rušijo tudi fabrike. Tako je i prva najsmameiteja urarnica, katero mi zastopamo, zdaj zaprta i nam poverjena rasprodaja njenih izdelkov. Tako imenovane Washington žepne ure so najboljše ure na svetu, izvanredno krasno vzrejljane i vozene i po ameriškem sestavu napravljene.

Vse ure so na sekunde repasirane i mi dajemo poročstvo za vsako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poročstva i stroge solidnosti se s tem javno obvezujemo, da bomo vsake ure, ki ni po velji, nazaj vzeli i zamenjali.

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s stalnim zaklopcom, izvanredno točno na sekunde regulirane, razen tega po novom načinu elektrogalvaniški poslačene, s verižico, medaljonom itd. poprej gl. 25, zdaj ena le po 10 gl. 25 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebro-nikla, na 15 rubinib, s emajliranim kazalom, za sekunde, kristalnim pločnatim steklom, poprej gl. 21, zdaj ena le gl. 7.25, vse na sekunde repasirane.

1000 ur na vrstoku, z izrezanim zaklopcom iz srebro-nikla, kristalnim pločnatim steklom na 8 rubinib, najnatanjše repasirane, s verižico, medaljonom i zametnim etuisom, poprej gl. 15, zdaj ena le gl. 5.60.

1000 ur na kotvo, iz čistega 19 lotnega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane, na 15 rubinib, razen tega električno pozlačene, najnatanjše regulirane. Te ure so poprej stale 27 gl., zdaj pa stoje le gl. 13.40.

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravega 13 l. teškega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane. Poročstvo se daje, da so najtočneše na sekunde repasirane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba nikoli popravljati. Taka ura je veljala poprej gl. 35, zdaj pa se dobiva za neverjetno ceno 16 gl. Razen tega se dobiva z uro vred zastoj verižica, medaljon, etui iz žameta i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospé, na 10 rubinib, prej 40 gl., zdaj 20 gl.

1000 remontoir ur iz pravega zlata za gospode ali gospé, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

650 ur za zid z najlepšim emajliranim okvirom in bitnim kladivom, poprej 6 gl. 75 kr.

650 ur budilnic z udarcem, ki prav dobro tolče, najnatanjše regulirane, tudi pripravne za mizne pisarice; poprej 12 gl., zdaj le 4 gl. 80 kr.

650 ur z nikalom v najlepših izdelane visoke gotiškeje omariči, navijajo se vseh 8 dni, najtočneše na čas regulirane, izvanredno lepe i krasne. — Ker ima taka ura še po 10 letih dvojno vrednost, ne imela bi se v nobenej hiši pogrešati, posebno ker je taka res krasota sobi. Take ure so poprej veljale po 35 gl., zda pa izjemno le 15 gl. 75 kr.

Kedar se naročujejo ure z nikalom, treba je priložiti za gotovščino.

Napis:

Razprodaja ur urarnice Ph. Fromme
Wien, Rotherbaumstrasse 9, parterre.

Proti napenjanju, želodčni kislini hemoroidom, telesnemu zabasanju, jetni in žolčni bolečini, nečisti krvi, krvnemu natoku, proti glavi in prsim.

Po specialnem zdravniškem predpisu pripravljeno.

Glavni deli:

Ekstrakti iz švicarskih medicinskih zelišč.

1. — in v manjših dozah po 15 kugljice à 30 pf. Vsaka škatljica pravih švicarskih kugljic mora imeti gornji etiket, beli švicarski križ na rudečem dnu predstavljajoč in podpis izdelovatelja. V Gorici; lekarnik J. CRISTOFOLETTI.

Koristneje in ceneje kot vse

kisle vode.

Lehno topeče.

Rabljivo za bolnike vsake starosti.

Absolutno neškodljivo.

Prospekti, ki med drugim obsezajo tudi mnoge sodbe iz strokovnjakih krogov o vplivu in neškodljivosti, se dobijo v doli naznanjenih lekarnah zastoj. Izrečno naj se zahtevajo lekarnarja Rihard Brandt-a švicarske kugljice, ki se dobijo le v kositrenih dozah, s 50 kugljicami a m.

Na znanje!

Počastim se p. n. občinstvu ponižno naznaniti, da sem prevzel na svoje ime gostilnico v Tolminu h. št. 117 ter zagotovim, da bom obiskovalce z najboljšimi pijačami in jedili postrezaval.

Imam tudi primerne prostore za prenočišče in poleg gostilne prav prijeten prostor za kratkočasenje na prostem hladnem zraku.

V Tolminu, 22. marca 1882.

Janez Monfreda.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprošto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoc in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in pržejejo prav kmalu najtrdovratneše želodčne bolesi. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vratci, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper srocpok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne prganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarniah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis. in v lekarni Alla Madonna v Korminu.

Ena steklenica stane 30 novcev.

Vložnih in

spekulacijskih

popirjev nakup v vseh kombinacijah **proste spekulacije, konsorcij in premij**

izvršuje pripoznano rečno in diskretno po originalnih kursih na

duhajski borsi

za Avstro-Ogrsko jedino merodajna banka „Leitha“ (Halmah), Wien, Schottenring 15. Strokovnjaška, nagla in skušena informacija, teleg. avizi, na poskušajo številke financ. in sročkanjskoga lista „Leitha“, kakor bogato brošuro (vse evrop. sročkanjske načrte, pojasnilo za vloge in spekulacije in spekulacijske popirje i. t. d. franco in gratis.

Pri Seitz-u v Gorici je po znižani ceni — 1 gold. 30 kr. — na prodaj:

VELIKI TEDEN

in

Velika Noč;

spisal prof. Andr. Marušič.

Pošilja se knjiga tudi po pošti na povzetje. Udor pa denar uže z naročilom vred pošlje; naj pridene še 10 kr. za vozni list.

Nam je došel ta-le dopis od županstva iz Kanala:

Čestita gospa Jožefa Folie rojena Kohar v Kanalu, bivajoča sedaj v Trstu je z dopisom od dne 20. januarija t. l. št. 48 prostovoljno darovala občini kanalski 5 obligacij po 100 gl. vrednosti od katerih se imajo le obresti med uboge in sicer:

Za katastralno občino Kanal 3
" " " Morsko 1
" " " Bodrež-Loga 1

razdeliti.

V priznavanje tega je starešinstvo v svoji seji dne 1. marca t. l. se enoglasno njej in njeni družini z živio-klici zahvalilo.

Vozni listi za

AMERIKO.

Ima jih

A. REIF, Wien, I., Kolowratring 9.
K. k. conc. Haupt-Agentur. Prospekte gratis.